

ବ୍ୟାଙ୍ଗନା ଲାଭକୁ:	
ତତ୍ତ୍ଵ	ମୂଲ୍ୟ
12	10 —
11	9 50
10	8 75
9	8 —
8	7 25
7	6 50
	1
	6 —
	5 50
	4 75
	3 50
	2 75
	1 50

၁၃၃၀၂၃

1877-1886 ପାଞ୍ଚମିତିବୀ

საბოლოოტივა და სალიტერატურო გაზეით

11877-886 ବ୍ୟଙ୍ଗନିର୍ଦ୍ଦେଶ

გაზეთი „იურიანი“ 1 მაის
სიღამ წლის დამლუქაშ
დე ლის 7 მა. 25 კა.

ტევილისი, 26 აპრილი

ჩვენი ხალხი ძველის დროიდამ-
ვე ვენახის კეთებას მისდევს. ჩვე-
ნის ქვეუნის ბუნება და ნიაზავი
სრულიად ხელს უწყობს ვაზის
გაშენებას. დიდი სიმღიდრე თუ
არ მოაქვს ღვინის მოსავალს ჩვენ
ხალხისთვის, ცოტა შველას მაინც
აძლევს, შრომა და ჯაფა მუქთად
არ მისდის. შინ სახმარებლად თა-
ვისი საკუთარი ღვინო აქვს, ჭირ-
სა და ლხინში ღვინის უიდვა არ
უნდება და მეტ ხარჯში არ შედის.
მარტო ესეც საკმაო იყო, რომ
ჩვენი ხალხი გულ-მოლგინედ მი-
ჰქოლოდა ღვინის წარმოებას და
თავი არ დაენებინა ამ ფრიად
სასარგებლო საქმისთვის. მაგრამ
ვინ არ იცის, რომ ჩვენს ქვეანა-
ში ბევრი იმისთანა ბედნიერი პუ-
თხეა, სადაც ღვინო ისე უხვად
მოდის რომ ხალხს არამც თუ მინ
სახმარებლადა ჰქონის, არამედ
გასასყიდათაც ბევრი ჭრება. ღვი-
ნო აქ დიდს შველას აძლევს ხალხ-
სა, ათას გვარ გაჭირვებაში უმარ-
თავს ხელსა, ბევრს ხარჯსა და
გადასახადს აშორებს თავიდამ.

გათეცალოს. ავილოთ ჭერ თუ
გინდ „ნაცარი“, ეს უცნაური ვა-
ზის სწეულება, რომელიც აქამდე
ჩვენს ვენახებს არა ჰქორდება და
დიდს ზიანსაც აძლევს. ოც-და-ხუთ
წელიწადზე მეტი იქნება, რაც ეს
სენი ეწვია ჩვენს ვაზსა და ღვინის
მოსავალი ძრიელ შეამცირა. ამას
გარდა ჭილოქსერა, ეს ვაზის
მმუსრველი მტერი თითქმის გარს
მოგვდგომია, შავი ზღვის პირებზე
უჩვე თავი იჩინა და ისეთ უხელუ-
რობას უქადის ჩვენ ქვეუანას, რომ
თუ დროზედ არ ვიზრუნეთ და ამ
ზედ მოსეულს მტერს შესაფერად
არ დაგვვდით, შეიძლება ამ უბე-
დურებაშ ჩვენი ხალხი იქამდინ
მიიყვანს, რომ ვენახებზე სრუ-
ლიად ხელ-ცარიელი დასოს. ამას
ზედ დაემატა კიდევ ერთი ვაზის
მტერი, რაღაც „რაშმის ჭია“, რო-
მელზედაც ამ დალებში ჩვენ გა-
ზეთში გვერდდა ლაპარაკი. ბოგა-
ნა ჭია და ვენახის კალია, რო-
მელმაც ამ რამდენიმე წლის წი-
ნად კახეთში ვენახები სულ მოჭა-
მა, — ხომ ცოტად თუ ბევრად მუდ-
მივ არის ჩვენში.

წეს სესამა, ცავი და მუხ-
წყობილი, რომ შევიწროება ამ
მხრივ სრულიად შეუძლებელი
იყო. უტეულდ ჩვენი ხალხი თავის
საქმეს რიგიანად ვერ წაიკანდა.
ტუიდამ მას შეშისა და ფიჩის
გარდა, ჭიგო გამოჰქონდა ვენახე-
ბისთვის. ეხლა კი იმოდენა ბაჟი
დაედო ტუესა, რომ ხალხი ხარჯს
ვერ აჰსვლია და ერთ-ხმივ უჩივის
ამ შევიწროებას. აი სრვათა შორის
ივრის ხეობიდამ რასა გვწერენ:
„ვენახების შემუშავება ცოტა არ
არის გვიგვიანდება და ზოგი თი-
თქმის უჭიგოვო რჩება, რადგანაც
ტუის-მცველების წრე-გადასულ
საქციელს სამზღვარი არა აქვსო.
კომლზე 90 ჭიგო დალებული და
თუ მეტს მოიტანს ვინმე, ასზედ
61 კაპეიკი უნდა გადინადოსო.»
ბარგად გაშენებულს ვენახს დღი-
ურზე სამი ათას ვაზზე ნაგლები
არ ექმნება; და აპა ას ჭიგოზე
რომ სამი აბაზი იხადოს, ერთის
დღიურის ვენახის პატრონი რო-
გორ გაუძლევს ამ ხარჯს. მერე
კიდევ კარგი, თუ მოსავალი მოვი-
და, თუ არა, ხომ პატრონი ხარჯს
ხი ჭიგოს ფასს ვერ აუვა და უტე-
გოვთ კი ვენახის კეთება შეუძლებელია.

არის კიდევ მესამე გარემოება,
რომელიც არა ნაკლებ პირველის
ორისა ხელს უშლის ღვინის წა-
რმოებას. ეს გარემოება სრულის
უკრადლების ღირსია. საქმე ის
არის, რომ ღვინის რიგიანი გა-
სავალი არა აქვს. ღვინის ვაჭრობა
სირაჭების და წვრილმან ჩარ-
ჩების ხელშია. ხალხი ამათზე მეტს
მეშტარს ვერ მოულობს და ესე-
ნიც, როგორც უნდათ, ისეთ ფასს
ადებენ. მეტადრე თუ ღვინის პა-
ტრონი დარიბი კაცია და თან გა-
ჭირვებუც დაადგა რამე, მაშინ ხომ
ღვინი სულ მუქთად რჩებათ
ხოლმე. თვითონ ღვინის მწარმო-
ებელთ ეს ძალიან კარგად ესმით,
მაგრამ რა ქმნან, რით უშველონ,
სხვა გზა არ იციან, რომ ღვინო
გაასაღონ. შეძლებული ღვინის
მწარმოებელნი, თავად-აზნაურნი,
როგორც არის, ამ ბოლოს დროს
ჭიგვის დაძირება უნდა მეტად
უძიმდეს ვენახის მეოთებელს. სა-
სურველია, რომ მთავრობა მოე-

ՀԱՅՈՒԹՈՒՆ

«ମେଘଦୂତ»-ର ପଦା.

არ იქნა, ვერ დაუშინაურდა «ელ გუჯას», ბ. მოჩხუბარიძე, ვერა, ვერა. ეს პირველი მისი მოთხრობა იმდე-ნად კარგია, იმდენის მართლა პო-ტურის დაკვირვებით არის აღსავს, იმდენად «სწორეა ნამდვილთან», ე. ი. მთასთან და მთიელებთან და საზო-გადოდ ისეთის ხელოვნებით არის უკელი, რომ ყოველის ახალის ნაყოფიერი ბელლეტრისტი შეიქ-ნა. ამ ხანში ლიტერატურულის ღირ-სებითაც კი დაიჭირა იმან საპატიო ადგილი; პატარა მწერლობაში ის დადგა პირველ რიგზე, უპირველესთა ჩენთა მწერალთა გვერდით და რო-გორც ყმაწევილ კაცს დიდი მომავალი გაეხსნა წინ. წერის სიადვილე მისი ხელობა არის. მის ფრაზებს და კი-ლოს არ ეფუბა ნაძალადობა, ბუ-ნების აღწერის სხვა-და-სხვაობა გა-მოულეველათა სდგას მის საწერელ-ში, მოთხრობა და დიალოგი თავისი ნიჭი, მთელი თვისი ხელოვნება ავ-ტორმა ჯერ მარტო «ელგუჯაში» გამოიჩინა. ეს მოთხრობა პირველი ნაწერები იყო მისთვის, მაგრამ რომ ბ. მოჩხუბარიძემ ამ კანონს, რომე-ლიც შეიძლება მართალიც იყოს, მაგრამ ცოტა არ იყოს მოიქართუ-ლებს, ყური არ ათხოვა და სამოთხ წელში ათიოდე მოთხრობები დასწე-რა, დრამებსა და ვოდევილებს გარ-და, — ასე რომ ჯერ დროებით ის უკელი ჩენ ეხლანდელ მწერლებზე უფ-რო ნაყოფიერი ბელლეტრისტი შეიქ-ნა. ამ ხანში ლიტერატურულის ღირ-სებითაც კი დაიჭირა იმან საპატიო ადგილი; პატარა მწერლობაში ის დადგა პირველ რიგზე, უპირველესთა ჩენთა მწერალთა გვერდით და რო-გორც ყმაწევილ კაცს დიდი მომავალი გაეხსნა წინ. წერის სიადვილე მისი ხელობა არის. მის ფრაზებს და კი-ლოს არ ეფუბა ნაძალადობა, ბუ-ნების აღწერის სხვა-და-სხვაობა გა-მოულეველათა სდგას მის საწერელ-ში, მოთხრობა და დიალოგი თავისი ნიჭი, მთელი თვისი ხელოვნება ავ-ტორმა ჯერ მარტო «ელგუჯაში» გამოიჩინა. ეს მოთხრობა პირველი ნაწერები იყო მისთვის, მაგრამ რომ მიზეზი მისი ნიჭი არ იქნება, — რომლის უარ-ყოფა შეუძლებელია — ამის მიზეზი იქნება სულ სხვა გარე-მოება, რომელსაც, როგორც ეკალს, შეუშთვია არა ერთი ტალანტი ჩეგ-ნის მწერლობისა: ამისი მიზეზი იქ-ნება ჩენი საზოგადო სისუსტე: გო-ნივრულ-საზოგადოებრივ ცხოვრების უმყოფელობა, მწერლობის სიღარი-ბე, მკითხველების სიცოტავე, სხვა-და-სხვა ნივთიერი დაბრკოლება, ცო-ტათი კრიტიკის არა-ყოფნაც და სულ უკელაფერზე უფრო ჩენი ერის სი-ცოტავე, რომელიც ყოველ გვარს ჩენს აღმა-ზრენას ურთებს აჭრის, და არის მიზეზი ჩენის სიღარი ისა ქო-ნებრივად, გონებითად, ზნეობითად. სად მხატვრობა, სად მუსიკა, სად პოეზია, სად ხელოვნება, თუ მთელს ერში იმდრინ კაცუც არ მოიპოვება ამ ხელოვნებათა დამფასებელად, რამ-დენ „მართალ კაცსაც“ უნდა ეპატი-ვებია და დაეხსნა ლოთის ქალაქი დაქცევისაგან. დამფასებელს თავი ვა-ნებოთ, უბრალო მკითხველები და იყოს მწერალი, რომელიც, მას შემდეგ რა კი სიყმაწევილის მწერლო-ბის ქინი ამოიყარა, არ მოსტყდეს და გული არ აუცრუვდეს მწერლო-ბისთვის, როგორც ვეხდათ დღმდე მაგალითს სულ ყველა ჩენ მწერ-ლებში, გამოუკლებლად. კარგი მწე-რალი, რომელსაც მკითხველი არა ჰყავს, იგივე კარგი აქტიონია, რომე-ლიც, რაც უნდა კარგი მოთამაშე იყოს, მხარ-ჩამოშვებულად ჰთამა-შობს, თუ ცოტა მაყურებლები ჰყავს.

გარდა ამ, თუ შეიძლება ასე ით-ქვას, სტრიქონურის დაბრკოლებისა, ბ. მოჩხუბარიძეს აქვს მეორე დაბრ-კოლებაც, რომელზედაც არ შემი-ლია აქვე არა ვთქვა- რა: სულ უკელაფერში უხევი ბუნება ნიჭიერების გაცემაში ცოტა არ იყოს ხელ-მოჭე-რილი დედა არის. იგი ან სულ არ მისცემს კაცს ნიჭს, ან თუ მისცემს მარტო ერთს ასე საგანზე. ხშირად დიდ-კაცებს ისეთი ნაკლულევნება აქვთ, რომელიც უბრალო სიკვდილის თე და ვრცელი შეხედულობა, რო-მელიც, ვიქტორ ჰიუგოსავით, თავის ლექსებს ყველა რიტორიკის კანონე-ბის დაცვით აშენებს, რომელსაც ხშირი ანტიტეზები აქვს, ხშირი და საჩინო ეფექტები, მაგრამ რომელ-საც სითბო აკლია და სიმარტივე, და მაშასადამე გზა აქვს დაკარგული გულთან მისაღწევად. ზოგი პოეტია, რომლის ლექსი მსუბუქია და თავი-სუფალი, რომლის ენა მოსწრებუ-ლია, რომელიც გულსაც ხვდება, გონებასაც, რომლის შედარება, კი-ლი, მოტივი, პოეტიური ფრენა ნამდვილის მგოსნისა არის, მაგრამ რომელსაც ხასიათი არ მისდევს, დე-და ჰაზრი მისი ქმნილებისა, იდეია, კარგად გაიკვლიოს და სწორე საძირ-კველი დაუგოს თვის ნაწერს; ზოგი პოეტია, რომელსაც თავის კალამი თითქო ხალხისთვის მიუკრა და იმ-დენად შეუთვისებია ამ ხალხის გუ-ლი და ენა, რომ გეგონება ეს ხალხი უკარნახებსო იმას მისს მშვინიერ ლექსებს, მაგრამ რომ მისცე ამ პოეტს

